

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2017/818 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 11ης Μαΐου 2017

για τη σύσταση σχετικά με την παράταση του προσωρινού ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα σε εξαιρετικές περιστάσεις που θέτουν σε κίνδυνο τη συνολική λειτουργία του χώρου Σένγκεν

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, περί κώδικα της Ένωσης σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν) ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 29,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Σύμφωνα με το άρθρο 29 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, το Συμβούλιο εξέδωσε στις 12 Μαΐου 2016, βάσει πρότασης της Επιτροπής, εκτελεστική απόφαση για σύσταση σχετικά με την καθιέρωση προσωρινού ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα σε εξαιρετικές περιστάσεις που θέτουν σε κίνδυνο τη συνολική λειτουργία του χώρου Σένγκεν.
- (2) Το Συμβούλιο συνέστησε σε πέντε κράτη Σένγκεν (Αυστρία, Γερμανία, Δανία, Σουηδία και Νορβηγία) να εξακολουθήσουν να διενεργούν αναλογικούς, προσωρινούς συνοριακούς ελέγχους σε περιορισμένο αριθμό τμημάτων των εσωτερικών συνόρων τους, για αρχική περίοδο έξι μηνών, με στόχο την αντιμετώπιση της σοβαρής απειλής για τη δημόσια τάξη και την εσωτερική ασφάλεια που προκλήθηκε στα εν λόγω κράτη από τις ελλείψεις στον έλεγχο των εξωτερικών συνόρων της Ελλάδας και τις επακόλουθες δευτερογενείς μετακινήσεις παράτυπων μεταναστών που εισέρχονται μέσω της Ελλάδας και μεταβαίνουν σε άλλα κράτη Σένγκεν. Η εν λόγω περίοδος παρατάθηκε από το Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής, δύο φορές, στις 11 Νοεμβρίου 2016 και στις 7 Φεβρουαρίου 2017 αντιστοίχως, για περαιτέρω περίοδο τριών μηνών κάθε φορά.
- (3) Δυνάμει των άρθρων 25 και 29 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, η αρχική περίοδος που συνέστησε το Συμβούλιο μπορεί να παραταθεί εκ νέου εάν εξακολουθούν να υφίστανται οι εξαιρετικές περιστάσεις.
- (4) Σύμφωνα με τις συστάσεις της 11ης Νοεμβρίου 2016 και της 7ης Φεβρουαρίου 2017, τα ενδιαφερόμενα κράτη Σένγκεν υποχρεούνται να υποβάλλουν μηνιαία έκθεση στην Επιτροπή σχετικά με τα αποτελέσματα των ελέγχων που διενεργήθηκαν και την εκτίμηση ως προς τη συνεχιζόμενη αναγκαιότητα των ελέγχων αυτών, κατά περίπτωση. Η Επιτροπή έλαβε τέτοιες εκθέσεις από όλα τα ενδιαφερόμενα κράτη Σένγκεν. Από τα στοιχεία που περιέχονται στις εν λόγω εκθέσεις προκύπτει ότι οι έλεγχοι πληρούν τις προϋποθέσεις που θέτει η σύσταση. Τα εν λόγω στοιχεία επιβεβαιώνουν επίσης τη σταθεροποίηση της κατάστασης στα εν λόγω κράτη όσον αφορά τον αριθμό των αρνήσεων εισόδου και των αιτήσεων χορήγησης ασύλου που ελήφθησαν κατά τη διάρκεια των ελέγχων.
- (5) Ωστόσο, παρά την εν λόγω πρόοδο, οι προϋποθέσεις που προσδιορίζονται στον χάρτη πορείας «Αποκατάσταση του χώρου Σένγκεν» για την άρση όλων των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα και την αποκατάσταση της ομαλής λειτουργίας του χώρου Σένγκεν εξακολουθούν να μην πληρούνται στο σύνολό τους. Επιπλέον, παρά τη συνεχή πρόοδο και τις σημαντικές βελτιώσεις που επέφερε η Ελλάδα, το 2016, στη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων, καθώς και την τήρηση από την Ελλάδα των συστάσεων που διατυπώθηκαν σε συνέχεια της αιφνιδιαστικής επίσκεψης αξιολόγησης το 2015, σημαντικός αριθμός παράτυπων μεταναστών εξακολουθεί να βρίσκεται στην Ελλάδα και κατά μήκος της διαδρομής των Δυτικών Βαλκανίων. Παραμένει ο κίνδυνος παράτυπων δευτερογενών μετακινήσεων εντός του χώρου Σένγκεν των εν λόγω μεταναστών.
- (6) Στην ανακοίνωσή της με τίτλο «Αποκατάσταση του χώρου Σένγκεν — Χάρτης πορείας», η Επιτροπή προσδιόρισε τις διάφορες πολιτικές που πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή για την επιστροφή στην πλήρη λειτουργία του χώρου Σένγκεν. Η διαδικασία ανάπτυξης του Οργανισμού Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής βρίσκεται σε εξέλιξη. Ωστόσο, χρειάζονται περαιτέρω συνεισφορές από τα κράτη μέλη προκειμένου να συμπληρωθούν οι πόροι του Οργανισμού και να μπορέσει να διαδραματίσει πλήρως τον ρόλο του στη θωράκιση των εξωτερικών συνόρων της Ένωσης. Δεν έχουν εκδοθεί ακόμη συστάσεις μετά τις πρώτες εκτιμήσεις τρωτότητας. Η συμφωνία περί καθεστώτος με τη Σερβία τελεί επί του παρόντος υπό διαπραγμάτευση.

⁽¹⁾ ΕΕ L 77 της 23.3.2016, σ. 1.

- (7) Μετά από περισσότερο από ένα έτος, η εφαρμογή της δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας της 18ης Μαρτίου 2016 εξακολουθεί να αποφέρει απτά αποτελέσματα, όπως επιβεβαιώθηκε στην πέμπτη έκθεση προόδου ⁽¹⁾. Ωστόσο, οι αφίξεις εξακολουθούν να υπερβαίνουν τις επιστροφές από την Ελλάδα στην Τουρκία, αυξάνοντας έτσι τις πιέσεις στα ελληνικά νησιά. Η πρόοδος όσον αφορά άλλα στοιχεία της δήλωσης πρέπει να συνεχιστεί. Η εφαρμογή της δήλωσης απαιτεί επομένως διαρκή παρακολούθηση. Το ίδιο ισχύει και για την κατάσταση κατά μήκος της διαδρομής των Δυτικών Βαλκανίων, καθώς και για την εφαρμογή της δήλωσης των ηγετών που συμμετείχαν στη συνάντηση για τη διαδρομή των Δυτικών Βαλκανίων.
- (8) Συνεπώς, εξακολουθούν να υφίστανται οι εξαιρετικές περιστάσεις που συνιστούν σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη και την εσωτερική ασφάλεια και θέτουν σε κίνδυνο τη συνολική λειτουργία του χώρου Σένγκεν.
- (9) Υπό το πρίσμα των ανωτέρω δεδομένων, κρίνεται δικαιολογημένο, ως μέτρο έσχατης ανάγκης, να επιτραπεί μία νέα και τελευταία παράταση των προσωρινών συνοριακών ελέγχων στα οικεία εσωτερικά σύνορα από τα κράτη Σένγκεν που επί του παρόντος διενεργούν τέτοιους ελέγχους, ήτοι την Αυστρία, τη Γερμανία, τη Δανία, τη Σουηδία και τη συνδεδεμένη χώρα Νορβηγία, σύμφωνα με το άρθρο 29 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.
- (10) Το Συμβούλιο σημειώνει τη σύσταση της Επιτροπής για τους αναλογικούς αστυνομικούς ελέγχους και την αστυνομική συνεργασία στον χώρο Σένγκεν που αναμένεται να συμβάλει επίσης στη σταδιακή κατάργηση των προσωρινών ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα με στόχο την άρση όλων των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα και την αποκατάσταση της ομαλής λειτουργίας του χώρου Σένγκεν το ταχύτερο δυνατόν δίνοντας προτεραιότητα στη χρήση αστυνομικών ελέγχων για την επαρκή αντιμετώπιση των σοβαρών απειλών για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια. Το Συμβούλιο σημειώνει ότι η Επιτροπή συνιστά σε όλα τα κράτη Σένγκεν να εφαρμόσουν τα συνιστώμενα μέτρα το ταχύτερο δυνατόν και το αργότερο εντός έξι μηνών.
- (11) Με βάση την εκτίμηση του εναπομένοντος χρόνου που απαιτείται για την εφαρμογή των εκκρεμούντων μέτρων με στόχο να διασφαλιστεί επαρκής προστασία των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ και επαρκής ασφάλεια εντός του χώρου Σένγκεν, η παράταση αυτή δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τους έξι μήνες από την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας εκτελεστικής απόφασης.
- (12) Τα κράτη μέλη που αποφασίζουν να συνεχίσουν να διενεργούν έλεγχο στα εσωτερικά σύνορα σύμφωνα με την παρούσα εκτελεστική απόφαση θα πρέπει να ενημερώνουν σχετικά τα υπόλοιπα κράτη μέλη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Επιτροπή.
- (13) Πριν επιλέξουν τη διενέργεια των συνοριακών αυτών ελέγχων, τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάζουν εάν δεν θα ήταν δυνατόν να χρησιμοποιηθούν, αντί των συνοριακών ελέγχων, άλλα εναλλακτικά μέτρα τα οποία εμποδίζουν λιγότερο την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και των εμπορευμάτων για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της διαπιστωθείσας απειλής. Στη σύσταση της Επιτροπής για τους αναλογικούς αστυνομικούς ελέγχους και την αστυνομική συνεργασία στον χώρο Σένγκεν, η Επιτροπή καλεί τα κράτη Σένγκεν να κάνουν χρήση των αστυνομικών τους αρμοδιοτήτων στην επικράτειά τους, περιλαμβανομένων των παραμεθόριων περιοχών και των κύριων κυκλοφοριακών αξόνων, με πιο αποτελεσματικό τρόπο και να δίνουν προτεραιότητα στους αστυνομικούς ελέγχους. Ωστόσο, εν αναμονή της εφαρμογής της προαναφερόμενης σύστασης της Επιτροπής, τα ενδιαφερόμενα κράτη Σένγκεν θα πρέπει να συμπεριλαμβάνουν στις κοινοποιήσεις τους τα αποτελέσματα του προβληματισμού σχετικά με τα πλέον κατάλληλα εργαλεία και τους λόγους για τους οποίους επέλεξαν τους ελέγχους στα σύνορα ως μέτρο έσχατης ανάγκης.
- (14) Οι έλεγχοι βάσει της παρούσας εκτελεστικής απόφασης θα πρέπει να συνεχίσουν να διενεργούνται μόνο κατά το αναγκαίο μέτρο, η δε έντασή τους να περιορίζεται στα απολύτως αναγκαία, και να προσαρμόζονται στις περιστάσεις. Ως εκ τούτου, θεωρείται εύλογο ότι οποιαδήποτε περαιτέρω μείωση της ροής θα πρέπει να οδηγήσει σε αναστολή των ελέγχων σε δεδομένα τμήματα των συνόρων. Θα πρέπει να διενεργούνται μόνο στοχευμένοι έλεγχοι, βασισμένοι σε συνεχώς επικαιροποιούμενη ανάλυση του κινδύνου και ανταλλαγή πληροφοριών, ώστε να βελτιστοποιείται το όφελος των ελέγχων και να περιορίζονται οι αρνητικές τους επιπτώσεις στην ελεύθερη μετακίνηση. Τα κράτη Σένγκεν που επηρεάζονται από τους εν λόγω ελέγχους στα οικεία τμήματα των συνόρων θα πρέπει να μπορούν να εκφράζουν τακτικά τις απόψεις τους σχετικά με την αναγκαιότητα των ελέγχων. Το κράτος Σένγκεν που έχει αποφασίσει να επαναφέρει τέτοιους ελέγχους θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις εν λόγω απόψεις κατά την εξέταση και την επανεξέταση της αναγκαιότητας τέτοιων ελέγχων, με στόχο τη σταδιακή μείωσή τους.
- (15) Στο τέλος κάθε μήνα εφαρμογής της παρούσας εκτελεστικής απόφασης, θα πρέπει να υποβάλλεται εγκαίρως στην Επιτροπή και το Συμβούλιο πλήρης έκθεση σχετικά με τα αποτελέσματα των ελέγχων που διενεργήθηκαν, καθώς και εκτίμηση ως προς τη συνεχιζόμενη αναγκαιότητά τους, κατά περίπτωση. Η έκθεση αυτή θα πρέπει να περιλαμβάνει τον συνολικό αριθμό των προσώπων που ελέγχθηκαν, τον συνολικό αριθμό αρνήσεων εισόδου που καταγράφηκαν μετά τους ελέγχους, τον συνολικό αριθμό αποφάσεων επιστροφής που εκδόθηκαν μετά τους ελέγχους και τον συνολικό αριθμό αιτήσεων ασύλου που υποβλήθηκαν στα εσωτερικά σύνορα όπου διενεργούνται οι έλεγχοι.
- (16) Το Συμβούλιο σημειώνει ότι η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι θα παρακολουθεί στενά την εφαρμογή της παρούσας εκτελεστικής απόφασης,

⁽¹⁾ Πέμπτη έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Συμβούλιο για την πρόοδο που έχει σημειωθεί στην εφαρμογή της Δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας, COM(2017) 204 final της 2ας Μαρτίου 2017.

ΣΥΝΙΣΤΑ:

1. Η Αυστρία, η Γερμανία, η Δανία, η Σουηδία και η Νορβηγία να παρατείνουν τη διενέργεια αναλογικών, προσωρινών συνοριακών ελέγχων για μέγιστη περίοδο έξι μηνών, αρχής γενομένης από την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας εκτελεστικής απόφασης, στα ακόλουθα εσωτερικά σύνορα:
 - η Αυστρία στα χερσαία σύνορα μεταξύ Αυστρίας και Ουγγαρίας και μεταξύ Αυστρίας και Σλοβενίας,
 - η Γερμανία στα χερσαία σύνορα μεταξύ Γερμανίας και Αυστρίας,
 - η Δανία στους δανικούς λιμένες στους οποίους εκτελούνται δρομολόγια πορθμείων προς τη Γερμανία και στα χερσαία σύνορα Δανίας-Γερμανίας,
 - η Σουηδία στους σουηδικούς λιμένες στη νότια αστυνομική περιφέρεια και στη δυτική αστυνομική περιφέρεια και στη γέφυρα του Öresund,
 - η Νορβηγία στους νορβηγικούς λιμένες στους οποίους εκτελούνται δρομολόγια πορθμείων προς τη Δανία, τη Γερμανία και τη Σουηδία.
2. Πριν αποφασιστεί η νέα παράταση τέτοιων ελέγχων βάσει της παρούσας σύστασης, τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη οφείλουν να ανταλλάξουν απόψεις με το/τα οικείο/-α κράτος/-η μέλος/-η προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι έλεγχοι στα εσωτερικά σύνορα διεξάγονται αποκλειστικά όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο και αναλογικό. Επιπλέον, τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι έλεγχοι στα εσωτερικά σύνορα διεξάγονται αποκλειστικά ως μέτρο έκτακτης ανάγκης, όταν δεν μπορεί να επιτευχθεί το ίδιο αποτέλεσμα με άλλα εναλλακτικά μέτρα, και μόνον στα τμήματα των εσωτερικών συνόρων όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο και αναλογικό, σύμφωνα με τον κώδικα συνόρων του Σένγκεν. Όταν αποφέρει τα ίδια αποτελέσματα ως προς την ασφάλεια, θα πρέπει να προτιμάται η άσκηση αστυνομικών αρμοδιοτήτων ως μέτρο το οποίο έχει μικρότερο αντίκτυπο στην ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και των εμπορευμάτων. Τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη θα πρέπει να ενημερώνουν σχετικά τα υπόλοιπα κράτη μέλη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Επιτροπή.
3. Οι έλεγχοι των συνόρων θα πρέπει να παραμείνουν στοχευμένοι, βάσει συνεχώς επικαιροποιούμενης ανάλυσης κινδύνου και ανταλλαγής πληροφοριών, και να περιορίζονται ως προς το πεδίο εφαρμογής, τη συχνότητα, τον τόπο και τον χρόνο στα απολύτως αναγκαία για την αντιμετώπιση της σοβαρής απειλής και για την προστασία της δημόσιας τάξης και της εσωτερικής ασφάλειας. Το κράτος μέλος που διενεργεί έλεγχο στα εσωτερικά σύνορα σύμφωνα με την παρούσα εκτελεστική απόφαση θα πρέπει να επανεξετάζει εβδομαδιαίως την αναγκαιότητα, τη συχνότητα, τον τόπο και τον χρόνο των ελέγχων, να προσαρμόζει την ένταση των ελέγχων στο επίπεδο της απειλής που αντιμετωπίζει, καταργώντας τους σταδιακά, όπου αυτό είναι σκόπιμο, και να υποβάλλει εγκαίρως έκθεση στην Επιτροπή και στο Συμβούλιο κάθε μήνα.

Βρυξέλλες, 11 Μαΐου 2017.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

C. CARDONA